

Høringsuttalelse 202303971

Eiker transformatorstasjon

Høringsuttalelse fra:

- Navn: **Astrid Marie Lundteigen Mohus**
- Organisasjonsnummer: **969169835**
- Hjemmelshaver til berørt grunneiendom i Øvre Eiker: **3314-162/3**

Nedenfor følger vår høringsuttalelse til NVE, etter møte med NVE, Statnett og Glitre om Eiker transformatorstasjon på Fiskum bibliotek, Darbu, 20. mars 2024.

Punkter angitt i [hakeparentes] henviser til nummereringer i Konesjonssøknad for Ny Eiker transformatorstasjon fra Statnett av februar 2023.

- [pkt 2.1, side 9]** «I tillegg til etablering og/eller bruk av permanente anlegg for transport (veier og baseplasser) vil det være behov for noe kjøring i terrenget – i og utenfor klausuleringsbeltet for ledningen. Det kan stedvis bli nødvendig med noe graving og tilrettelegging for å muliggjøre terrengtransporten.»: Det må senest i detaljplan angis hvordan slike terrengendringer vil bli tilbakeført etter ferdig terrengtransport, og hvordan eventuelle permanente ulemper tenkes kompensert.
- [pkt 2.1, side 10]** «Det vil også bli aktuelt å opparbeide midlertidige riggplasser for plassering av trommel og vinsj i traseen i anleggsperioden, i den forbindelse kan det bli aktuelt med bruk av eksterne masser, plater eller lignende som midlertidig terrengforsterkning.» Det må senest i detaljplan angis hvordan slik tilføring av eksterne masser vil bli fjernet igjen eller tilbakeført etter ferdig anleggsperiode, og hvordan eventuelle permanente ulemper tenkes kompensert.
- [pkt 3.1.1, Tabell 3, side 17]** «Ryddebelte: I skog vil ryddebeltet normalt bli likt byggeforbudsbeltet, men kan økes noe for å holde ledningen sikker mot trefall, for eksempel i skråterreng. Om nødvendig ryddes også enkelttrær utenfor ryddebeltet (sikringshogst)»: Det må senest i detaljplan angis hvordan slike lokalt utvidede ryddebelter eller uttak av enkelttrær tenkes stedfestet og loggført, for etterfølgende kompensasjon.
- [pkt 3.4, side 22]**: Det må senest i detaljplan angis hvordan tilkakeført areal fra mastefester som saneres blir behandlet mht. fjerning av uegnede masser (stein, puk, betong, armering osv.) og tilføring av egnede masser i form av dyrkbart matjordlag på dyrkede arealer, og hvordan forventet avlingstap over etterfølgende tidsperioder tenkes beregnet og kompensert.
- [pkt 3.4, side 22]**: «Terrengtransport til mastepunkter kan kreve noe rydding av skog og enkelte tilpasninger av terreng for å komme frem med gravemaskin og lette anleggsmaskiner. Terrenget vil bli tilbakeført så langt som mulig etter anleggsfasen, og det vil legges til rette for naturlig revegetering.» Det er ikke akseptabel kun med naturlig revegetering, det må plantes der det hogges for å få fram vei eller det allerede er plantet der, eller det må foretas en kompensasjon.
- [pkt 3.4, side 22]**: «Det vil også være behov for anleggstransport over dyrket mark til mastepunktene i bygge- og saneringsfase.»: Ved kjøring med tyngre maskiner og/eller i ugustige perioder kan det bli både trykkskader (med langvarig virkning) og påvirke dreneringsgrøfter. Detaljplan må angi hvordan man planlegger dette ut fra tid på året, og hensyn til jordfuktighet

(f.eks. unngå perioder med mye regn). Trykksskader som fører til ødelagt jordstruktur og reduserte avlinger må kompenseres. Kjøres det i vekstsesongen må selvfølgelig avlingstap kompenseres. Konkret bør dette skje i samråd med grunneier.

- g) **[pkt 3.6, side 22]:** Detaljplan må beskrive hvordan etablerte permanente veier etablert under konsesjonen vil oppfylle samme tilgjengelighet til skogsområdene som dagens veier gjør, og eventuelt beskrive etablering av nye, supplerende skogsveier for å oppnå dette. Det må også beskrives hvordan eventuelt lengre kjøredistanser for tømmertransport mv etter etablering av den nye transformatorstasjonen tenkes beregnet og kompensert.
- h) **[pkt 3.6, tabell 7, side 23]:** Angitt «Veg og skogsvei 13» er gårdsvei som går gjennom tunet på vår eiendom og videre opp i skogen. Statnett har veirett der nå for ordinært vedlikehold av dagens linjer, men dette er en annen veirett enn den konsesjonssøknaden inneholder. I den grad man i anleggsperioden tenker å benytte denne veien for hyppigere og tyngre transport må det skaffes en annen type veirett enn dagens. Vi vil anta at transport til «baseplass 2 og 3» medfører frakt av tyngre mastelementer via denne gårdsveien. Bruk av denne veien må beskrives i detaljplan, særlig fordi den går gjennom gårdstunet, og vil medføre betydelig ulempe for de som bor der. Vi gjør også oppmerksom på at det går flere luftstrekk over veien gjennom gården, så fri høyde vil være begrenset. Et alternativ med å legge en vei bak låven bør vurderes i detaljplan.
- i) **[pkt 3.6, tabell 7, side 23]:** Angitt Barmarksløype 17, adkomst til ledningstrasé, Midlertidig kjøretrasé går over skogbestand som er beplantet og i god vekst, og befinner seg midt mellom eksisterende skogsbilvei (mot vest) og eksisterende område under dagens ledningstrasé, som Statnett har som tilgjengelig riggområde for premontering av mastedeler. Statnett har mao. full tilgang til begge sider av skogbestanden (og også «Baseplass 3» på andre siden av skogsbilveien (mer mot vest). Vi ser ikke formålet med «Barmarksløype 17» ut fra dette, og mener det unødige berører produktiv skog i god vekst (dvs. som også fanger mye CO₂.)
- j) **[pkt 3.8, tabell 9, side 23]:** Angående «baseplass 2 og 3»: På baseplass 2 (østre side av skogsbilvei) er det produktiv skog. På baseplass 3 er det relativt nyplantet. Begge steder må det altså plantes på nytt hvis de skal benyttes, og tapte vekstår må kompenseres.
- k) **[pkt 3.10, side 24, ref pkt 6.11, side 41]** «Avrenning til omkringliggende terreng øker ikke som følge av det nye tiltaket. Det etableres avskjærende grøfter for å unngå at vann fra terrenget rundt trenger inn i stasjonen.»: Selv om ikke mengden vann øker totalt sett, er det fullt tenkelig at vannveiene videre ut i terrenget endres etter foretatte sprengninger, masseforflytninger, grøfting, vei- og terrengendringer i tiltaket, slik at fordeling av den samme vannmengden på ulike bekkedrag mv. endres i forhold til i dag. Vi har konkret erfaring fra utbyggingen av ny E134 i år 2000 på at slike forhold kan føre til vesentlig mer vann i enkelte bekker. Ved vår eiendom førte det til at det ved flomsituasjonen høsten år 2000 ble en stor flom/avrenning både gjennom gården og nedover et av jordene, med omfattende avrenning og større ødeleggelser. Dette hadde vi advart om på forhånd til Statens vegvesen, uten at dette ble hensyntatt. Statens vegvesen la etter dette en helt ny, stor rørtrasé over jorden for å fange de økte vannmengdene i det aktuelle bekkeløpet som viste seg å være en konsekvens av E134-utbyggingen. Dette var altså ikke noe de hadde forutsatt, men som situasjonen høsten år 2000 klart viste nødvendigheten av. Overvannhåndtering ikke bare av vannmengdene men vannfordelingen etter tiltakets gjennomføring må derfor beskrives nærmere senest i detaljplan, og underbygges

med nødvendige simuleringer, med eventuelle behov for avbøtende tiltak hvis simuleringene viser at det er nødvendig.

- l) **[pkt 6.1.1, Tabell 10, side 32]** Myr: Areal 0,6 daa: Det er mao lite myr som berøres, og det antas at dette gjelder arealer for mastefestene på myra ned mot Fiskumvannet. Miljødirektoratet har nylig foreslått byggeforbud på myr, uten at dette pr nå er vedtatt. Hvis det skulle bli et byggeforbud forutsettes det at nødvendig bruk av myr minimaliseres og det søkes om eventuelle nødvendige dispensasjoner.
- m) **[pkt 6.10, side 42]** Dersom Statnett/Glitre ser for seg en eventuell flyforbudssone for droner knyttet til anlegget som omfattes av konsekusjonssøknaden (i så fall antatt begrunnet i sikkerhetsmessige forhold (*safety* eller *security*), må det beskrives og begrunnes i detaljplan. Droner er i økende bruk også i landbruket i forbindelse med bl.a. skogkartlegging og åkersprøyting/gjødsling/overvåking, så en eventuell flyforbudssone for droner vil være en rådighetsbegrensning.
- n) **[pkt 6.11, side 42, ref pkt 3.10, side 24]** *«I driftsfasen vil det ikke bli endring i mengden av overvannsavrenning fra nytt stasjonsområde»:* Vi stiller oss noe uforstående til at ikke et stort stasjonsområde på over 100 daa der man fjerner skogsmark skal påvirke den totale vannmengden. Skog i vekst binder som kjent mye vann. Erfaring kun ved hogst av skog er at det gir betydelig mer vanntilsig i områdene nedenfor etter hogsten.
- o) **[pkt 9.1, side 45]** *«Erstatninger vil bli utbetalt som en engangserstatning, og skal i utgangspunktet tilsvare det varige økonomiske tapet som eiendommer påføres ved utbygging. Statnett erverver grunnen til stasjonstomten med tilhørende adkomstveg. I traséen beholder grunneier eiendomsretten, men det erverves rett til å bygge, drive og oppgradere ledningen.»:* Begrepet «oppgradere ledningen» må forstås slik at man f.eks. kan bytte ut ledningen fysisk, eller øke spenningnivået slik det her er aktuelt noen steder fra 300kV til 420kV over tid, men det forutsettes å gjelde innenfor de rammene som allerede er gitt i konsesjonen, dvs. at man f.eks. har anledning til å skifte fra en 300kV-ledning til en 420kV-ledning så lenge man allerede i konsesjonen har tatt høyde for og kompensert for bredden på ryddebeltet i skog for 420kV-nivå. Hvis man i en fjern framtid skulle tenke seg økning til 800kV eller 1200kV i sentralnettet, vil dette kreve mye bredere ryddebeltet, og det vil ikke ligge innenfor «oppgradere ledningen»-begrepet her, uten en helt ny konsesjon.

Med vennlig hilsen

Astrid Marie Lundteigen Mohus